

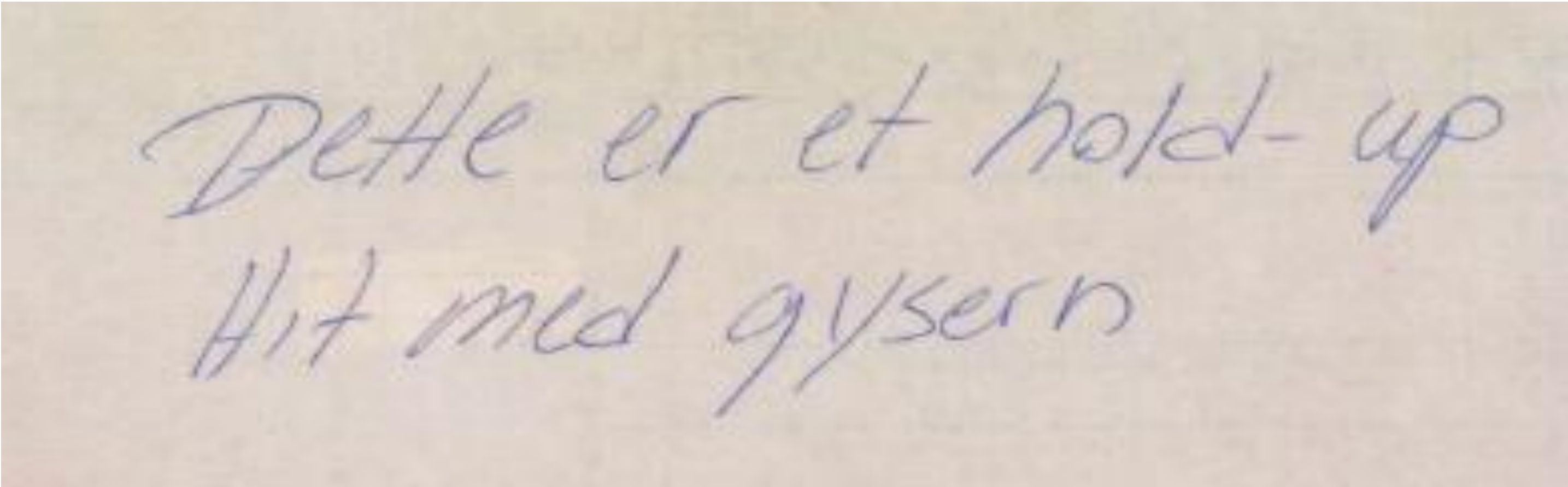
Hit med posteren!

Marie Herget Christensen (NorS) & Sune Gregersen (Uppsala Universitet)

21.8.2025

Den danske *hit*-konstruktion

- (1) *Hit med pengene eller jeg skyder*
(Danske trusler)

Figur 1: Faksimile af trusselsbesked
Fra: Engelhardt & Lund (2013): *Jeg er bevæbnet og har tømmermænd*

Hits oprindelse

- Oprindelig retningsadverbium (*hid*)
- Oprindelig konstrueret i sætningsemne eller sætning
- Oprindelig lig andre retningsadverbier funktionelt og strukturelt

- (2) *Hid med det strax.* (VSO [1802], *hid*)
(3) *Lad hans Søn komme hid med Contracten.*
(ADL: Holberg, Huus-Spøgelse, 1753)

Hit i moderne dansk

- Udelukkende i *hit*-konstruktionen:
 - hit* (partikel) + *med* (præposition) + tema-argument

- (4) *Hit med alle jeres drikkevarer!* (OpenSubtitles)
(5) *Hit med gysern* (Danske trusler)

Semantik

- “kommanderende opfordring til at give den talende noget bestemt” (DDO, *hit* 2)
- Deiktisk: angiver retning mod taleren
- Overførsel af en referent
- Illokutionær værdi: direktiv (ordre)

Figur 2: Skematisk visning af *hits* funktion

Struktur

K	A	<i>hit</i>	DP	X
og		<i>hit</i>	så	<i>med de fritter</i>
		<i>Hit</i>	bare	<i>med filmen</i>
	Bare	<i>hit</i>		<i>med pakken</i>
		<i>hit</i>	lige	<i>med jeres bedste råd til at få en 1 årig til at sove...</i>
	så	<i>hit</i>		<i>straks med den</i>
Men		<i>hit</i>	så lige	<i>med en brækpose eller ti</i>
	så	<i>hit</i>	da lige	<i>med nogle billeder af din nullermand</i>

Figur 3. Skema for *hit*-konstruktion i dansk

- Hit*-konstruktionen adskiller sig fra **teliske sætningsemner** af typen *ud med dommeren* og *afsted med os*:

- Teliske sætningsemner tillader hv-led: *hvorfor ikke bare af med hovedet?* (men ikke **hvorfor ikke bare hit med pengene?*)
- Valensalternation i teliske sætningsemner: *ud med dommeren* og *dommeren ud* (men ikke **pengene hit*)
- Kun *så* og *bare* kan stå før *hit* (sml. fx *og så næste dag i skole igen*)
- Negation ikke mulig i *hit*-konstruktionen (**ikke hit med jeres drikkevarer!*)
- Visse dialogiske partikler kan stå efter *hit*: *Hit bare med filmen*

Hit som DIREKTIVISK PARTIKEL

- Konstruktionen minder strukturelt og funktionelt om en imperativsætning
- Tillader de samme partikler på A og DP-pladserne
- Samme illokutionære værdi (direktiv)
- Men *hit* er en partikel, ikke et verbum (jf. **du hiter med pengene*)

- (6) *Hit (lige/så/*nok/*vist) med nøglerne!*
(7) *Husk (lige/så/*nok/*vist) nøglerne!*

Figur 4: *hit*-konstruktionen brugt i YouTube-video

Stil og genrer

- Hit*-konstruktionen især i **uformel sprogbrug**
- Ikke begrænset til talesprog, også uformelle skriftsprogsgenrer, fx internetdiskussioner og i Danske trusler
- Også mange eksempler i korpusset OpenSubtitles, især fra krimi- og spændingsfilm
- Omvendt kun få eksempler i LANCHART

Læs mere

Christensen, M. H. & Gregersen, S. (under udgivelse). *Hit*-konstruktionen i moderne dansk. *Danske Talesprog* 25.